

Hókuszpókusz

Angelus autem Domini locutus est ad Philippum dicens surge et vade contra meridianum ad viam quae descendit ab Hierusalem in Gazam haec est deserta. et surgens abiit et ecce vir aethiops eunuchus potens Candacis reginae Aethiopum qui erat super omnes gazas eius venerat adorare in Hierusalem. Et revertebatur sedens super currum suum legensque prophetam Esaiam. Dixit autem Spiritus Philippo accede et adiunge te ad currum istum. Adcurrens autem Philippus audivit illum legentem Esaiam prophetam et dixit putasne intellegis quae legis. Qui ait et quomodo possum si non aliquis ostenderit mihi rogavitque Philippum ut ascenderet et sederet secum. Gondolom, ezt a mondatot keresi mindenki, és a kedves olvasók nagyrésze átugrotta az előző pár sort. Pedig nem kellett volna. Tudom, hogy vannak olyanok, akiknek nem jelentett problémát, de nem vagyok benne biztos, hogy ők sem ugrották át a latin szöveget. Kár, hm. Nagyon kár. Pedig micsoda hitmélyítő gondolat, micsoda kegyelem! Micsoda zseniális fogalmazás, és milyen erősen szólal meg benne az Istenre való szomjazás! Igen, Isten önmagához hív, és végső soron azt akarja, hogy örökké élj! Kár, hogy ez nem jutott el hozzád - vagy divatosabb kifejezéssel: nem ment át. Nem a te hibád, Olvasóm! Nem is az iskoláé, ahol tanultál. Nem. Inkább az enyém: miért nem írtam rögtön magyarul? Miért nem fordítottam le? Mire volt ez jó?

Kedves olvasóim, Luther előtt egészen pontosan ez történt. Micsoda latin szövegek, megtérésre hívó evangélium, bűnököt bocsátó kegyelem, az új életre hívás magasztos igéi hangzottak a templomokban - csak éppen latinul. Mindez gyönyörű volt, pompás, hiszen érthetetlenül misztikus, mint maga a Mindenható. A templom végéből nem értették, nem volt mikrofon, de nem is kellett volna: ha hangosan kiabálta volna a pap, akkor sem gyökerezett volna meg a szívben. Volt itt furulyázás, és mégsem táncolt senki. Énekelték a siratókat, mégsem gyászolt senki (Mt 11,17). Hiszen csak egy probléma volt ezzel az egészszel: hogy Isten nyája nem értett latinul, nem tudta, hogy táncolni kellene, vagy gyászolni, vagy mit csinálni. Néha felállt, leült, tudta a varázsszavakat (mint ma, amikor azt mondjuk: „a következőképpen...”) Horribile dictu: még a nyáj pásztorai, a papok egy része sem tudta - ahogyan erre Luther írásaiban rávilágít - hogy mit beszél. Mondják, mondják - de mit? ...hát azt ők sem igazán tudják. Piros tintával van szedve, és tilos elrontani: nyilván szent és fontos, bőrkötésben, bordázott gerinccel.

De akkor mi értelme? Istennek van szüksége arra, hogy minden szöveget gyönyörű szépen elmondjon latinul a pap, amit sem ő, sem más nem ért?! Középkori papok hada vágná rá: hogyne?! Ezt jelenti az Isten szolgálata! Én ezt nem hiszem. Sőt, Luther óta, 502 éve nagyjából más sem hiszi! Ez sem Istennek nem volt jó, sem nekünk nem. Mert Isten azt akarja, hogy megértsük őt, megértsük, hogy mit jelent hinni, mit jelent Krisztusban élni, bocsánatot kapni. Értsük, kufassuk az Írást, érdekeljen az Evangélium.

Ma már nem halandzsáunk, hanem Luther óta természetes, hogy anyanyelvünkön hallgathatjuk az igét! Milyen nagy ajándék ez! És micsoda félelmetes abba belegondolni, hogy a történelem "csupán" 500 évében volt lehetőség érteni Isten szavát. 1500 éven keresztül csak a beavatottak érthették - ha értették egyáltalán. Mert elég csekély volt a beavatottak száma.

Az a nagyon furcsa ebben, hogy már Fülöp is megkérdezte az etióp kincstárnokot: "érted is, amit olvasol?" (ApCsel 8,30) Két legyet egy csapásra: Fülöp alkalmat teremtett a magyarázatra, és rávilágított: érteni is kell! Mintha az egyház 1500 éven keresztül elfelejtette volna Fülöp kérdését. ...vagy... Vagy nem értette Fülöp kérdését. Mert nem tudott latinul, görögül és héberül, így nem tudta lefordítani - vagy nem akarta. És talán nem is tartotta fontosnak érteni. Mert valamit érteni hatalom. Valamit tudni azt jelenti, hogy közvetlenül állok Isten előtt, és nincs szükség közvetítőkre, akik feltételeket szabhatnak nekem. Vámat szednek, mint a vámszedők, díjszabása és komoly feltételei vannak annak, hogy az én ügyemet Isten elé vigyék. És most, amikor értem, mit mond az Írás, már közvetlenül Isten előtt állok. Nincs közöttünk senki. Nincsen feltétele annak, hogy én itt legyek. Nincs fölöttem hatalom, aki ebben engem megakadályozhatna. És az Ige él és hat.

Milyen nagy dolog az, hogy leírhatom magyarul is, amit latinul az elején: „Amikor Fülöp odafutott, hallotta, hogy Ézsaiás prófétát olvassa, és megkérdezte tőle: Érted is, amit olvasol? Erre az így válaszolt: Hogyan érthetném, ha valaki meg nem magyarázza? És megkérte Fülöpöt, hogy szálljon fel, és üljön mellé.” (ApCsel 8,30-31) És érti a kedves olvasó. Mert ezt érteni is kell, akkor lesz Isten számunkra Isten. Akkor ad valóban rátalálást, rácsodálkozást, vizsgáztatást és megnyugvást, ha tudom, hogy ő erre hív engem Krisztusban. És most már tudom. Tudhatom.

Köszönjük Luther!

Bánj úgy a melletted élőkkel, mint a halottaiddal!

Sokszor halottainkkal jobbak vagyunk, mint az élőkkel. Ha mindenki úgy viselkedne az élőkkel, mint a halottaival, talán normálisabb világban élhetnénk. Évente legalább egyszer kimegyünk a temetőbe, és gyertyát gyújtunk. Az életében elfelejtettük a születésnapjait, az évfordulóit. Miután meghalt, elkezdjük felidézni jobb tetteit, érdekes szokásait, mondogatni kezdjük tanításait. A bűneit nem emlegetjük, a bűneit megbocsátjuk, olyan elnézőek vagyunk vele, mint az életben soha. Talán ez nyomasztotta őt éveken keresztül, hogy nem tudtuk neki megbocsátani. Most, amikor már nem hallja, nem tudja, megbocsátunk neki, sőt az Istent is erre kérjük, ha mi már elmulasztottuk ezt az életében. Az ember a halottaival nem szigorú, csak az élőkkel, a halottaival nem kiabál, csak az élőkkel. De ha mást nem, legalább a csendet, a temető csendjét jó lenne az élők számára átmenteni. Hogy hallgassunk egy kicsit, hogy figyeljünk kicsit, hogy álljunk meg kicsit.

Ócsai Zoltán

A Baldauf Gusztáv Evangélikus Szeretetotthon Hírei

A Baldauf Gusztáv Szeretetotthon életében az elmúlt időszakban több fontos esemény történt.

Júniusban a szeretetotthon Pécsről Pogányba való költözésének 10. évfordulóját ünnepeltük meg. Először Kacs Kovics Tamás intézményvezető, Dragovác Ágnes pogányi polgármester és Buda Annamária a MEE Diakóniai osztályának vezetője köszöntötte a szép számban megjelenteket. Az ünnepség istentisztelettel folytatódott, amelyen Aradi András esperes úr hirdette Isten ígését. Ezután többek között Deák Árpád tárogatóművész, pogányi kórusok és a zeneiskola diákjai valamint a lakók adtak műsort. A visszajelzések alapján egy jó hangulatú napot töltöttek együtt lakók, hozzátartozók, vendégek és dolgozók.

A nyáron is több kisebb-nagyobb fejlesztést sikerült megvalósítanunk az otthonban. A leglátványosabb beruházás a térköburkolat bővítése volt, az udvar nyugati és északi részén. Ezáltal a lakóink a kertben tett sétáikat nagyobb területen, és biztonságosabb körülmények között tehetik meg.

A Magyarországi Evangélikus Egyház nagyszabású rendezvény keretében ünnepli meg a budapesti deák téri templomban a Diakónia Napját. Minden évben szeptember 25-én, Szt. Gábor evangélikus lelkész születésnapján rendezik meg az eseményt. Ő volt az, aki letette az egyház diakóniai szolgálatának alapjait, valamint az egész élete a rászorulóknak való segítségnyújtás jegyében telt.

Ezen az ünnepségen az egyház vezetői megköszönték a diakóniai hálózatban dolgozó munkatársak szolgálatát, valamint elismeréseket nyújtottak át a legkiválóbb dolgozóknak.

Nagy örömünkre szolgált, hogy ebben az évben a Baldauf munkatársa Beke Tamásné Lívia érdemelte ki az „Év Diakóniai munkatársa” díjat.

A pécsi evangélikus gyülekezetben sokan ismerik Líviát, hiszen sokat segít a templomban is főként dekorációk készítésével, ünnepi díszítésekkel.

Lívia 10 éve dolgozik a Baldauf Otthonban, eleinte szociális gondozóként, majd mentálhigiénés munkatársként. Az idős lakókkal szakszerűen, türelmesen foglalkozik.

Utóbbi munkakörében talán még jobban kamatoztatja azt a képességét, hogy kiválóan ért az idősök nyelvén, pontosan felismeri testi és lelki szükségleteiket.

Több lakónk számára biztos pontot, lelki támaszt jelent, különösen azoknak a magányos embereknek, akiknek a családjá távol él. Betegségek, műtétek esetében is több lakónk számára az ő fokozott jelenléte, segítése jelentett megnyugvást.

Mindig lehet rá számítani, ha a munkaidőn kívüli munkavégzésről van szó. A dolgozói közösség közkedvelt tagja,

a dolgozók közt felmerülő feszült helyzetekben sokszor nyújt megoldást.

Az Otthon sokak tetszését elnyerő dekorációja, megjelenése, ünnepi díszítése is Lívia ötleteit, kezűgyességét, ízlését dicséri.

Lívia munkavégzésének minősége már önmagában is megérdemelné a díjat, de a következőkben ismertetett projekt még ráerősít erre.

Líviának 2017-ben támadt egy ötlete, amely a Reformáció 500 éves évfordulójának megünneplésére talált ki. Evangélikus templomokban lévő festett kazetták képeinek színezését bíztuk az idősökre, és az így elkészült képekből kiállítást rendeztünk.

Az ötlet továbbfejlesztése az volt, hogy ne csak a Baldauf Otthon lakói dolgozzanak ezeken a képeken, hanem vonjuk be ebbe a munkába a többi evangélikus fenntartású otthon idősseit is. Ezzel az ötlettel egyrészt bevonjuk a lakóinkat az ünneplésbe, saját maguk alkothatnak valamit, másrészt ki tudunk lépni a saját intézményünk keretei közül, kapcsolatokat tudunk építeni a többi szeretetotthonnal.

Felvettük a kapcsolatot a magyarországi evangélikus otthonokkal, és ismertettük a terveinket. Kedvező fogadtatásra talált a kezdeményezésünk, mivel húsból tizenhét intézet azonnal visszajelzett, hogy részt kíván venni a munkában.

Elsősorban méretbeli korlátok miatt végül is 95 kép kiállítása mellett döntöttünk, a 95 kép Luther kiszeggett tételeinek számára utal.

A kiállítás megnyitójára 2017. 10. 28-án került sor. A helyszín a pécsi evangélikus templom gyülekezeti terme volt. A kiállítás nagy sikert aratott, rendkívül sok pozitív visszajelzést kaptunk, amelyek megerősítettek bennünket, hogy érdemes volt ennyi munkát fektetni az ötlet megvalósításába.

Beke Tamásné Lívia 1972-ben született Pécsen, és itt nőtt fel, végezte iskoláit. Érettségi mellett általános ápolónői végzettséget szerzett. Ápolóként dolgozott, majd a magánszférában dolgozott több vállalkozásban. Lívia 10 évvel ezelőtt került a Baldauf Otthonba, ahol eleinte szociális gondozóként dolgozott. Mindig is erőssége volt, hogy a fizikai ellátás mellett a lakókkal mélyebben is elbeszélgessen, lelkiállapotukkal is foglalkozzon. Ezt a képességét is figyelembe véve, és a szükséges képesítéseket megszerelve néhány éve már mentálhigiénés és foglalkoztató munkakörben végzi munkáját.

Családjával, férjével és két lányával példásan élnek Pogányban, a falu közösségének is megbecsült, aktív tagja. Családjá falusi turizmussal is foglalkozik.

Kacs Kovics Tamás

Jó rád nézni, olyan erős a kisugárzásod, mindig vidámnak, kiegyensúlyozottnak tűnsz, ilyen pozitívan éled az életedet?

Igen, alapvetően boldog embernek tartom magamat.

Mi szél hozott Pécsre?

Marosvásárhelyről származom, gyerekkorom óta evangélikus gyülekezetbe járok. A szüleim meg a testvérem Erdélyben élnek: édesapám református, gépészmérnök volt a foglalkozása, édesanyám evangélikus, műszaki rajzolóként dolgozott, most már mindketten nyugdíjasok. Van egy húgom, aki Kolozsváron tanult protestáns teológiát, jelenleg három

gyerekes anyuka. Én a családomat hátrahagyva az egyetem miatt kerültem Pécsre. Olasz szakra jártam, finn specializációval kiegészítve. Egyetemi éveim alatt a diplomám megszerzése előtti megmérettetésként kimentem Finnországba egy évre bébisitterként dolgozni, így tudtam a leghatékonyabban nyelvet tanulni.

Evangélikusként Pécsen kerestem a közösséget, a hasonló gondolkodású fiatalokat. Varsányi Ferenc, az akkori lelkész sokat segített nekem ebben.

Nem hiányzott a családot?

De, nagyon hiányoztak. Hála Istennek talákoztam Schranz Kati nénival és Ricsi bácsival, akik a pécsi családommá váltak. Kati nénival spontán egy nagyon szoros, mély lelki kapcsolatot alakítottunk ki, fogadott keresztlányja vagyok. Ebben az időszakban ismerkedtem meg a Bárkával, tetszett az önkéntes munka, a táboroztatás, az egyetemi éveimnek nagyon fontos stádiuma volt ez az időszak, egy meghatározó, erős közösségben. Nagyon nagy hatással voltak rám az akkori lelkészek: Balikó Zoltán bácsi, Sefcsik Zoli, később Baranyai Csaba. A Csabáék által vezetett akkori ifivel egy passiójátékban is részt vettem, több helyen bemutattuk az ország evangélikus gyülekezeteiben. Ezen

időszak alatt ismertem meg a volt férjemet.

Hogy alakult a családi életed?

A már említett számomra kedves ifiben ismertem meg a volt férjemet, akitől két fiúgyermekem született, nagyobbik fiam Balázs 12 éves, Bese pedig 10 éves. Amikor még picik voltak a gyerekek hosszabb időre Angliába költöztünk, összesen 5 évet töltöttünk kint. Sajnos férjemmel később elváltak útjaink, én a gyerekekkel 3 éve hazaköltöztem Pécsre. Közben elvégeztem az angol szakot, pedagógusi diplomát szereztem, felnőtt oktatásban dolgoztam, jelenleg pedig irodavezetőként és tolmácsként dolgozom. Az angliai létem alatt nagyon hiányzott a lelki közösség, az a mozgatórugóm, amit számomra a Dischka jelentett. Gyermekeim evangélikusok, a Szent Mórba járnak, ahol egy évfolyamon belül öt evangélikus családból egy segítő, támogató lelki közösség is épült. Ha tehetjük, akkor igyekszünk a szabadidőnkbe közös programot beiktatni, idén egy közös nyaraláson is voltunk néhány családdal.

Milyen gyakran jársz haza szülőföldedre, Erdélybe?

Évente kétszer, nyáron hosszabb időre megyek a gyerekekkel, mert szeretném megmutatni nekik az országban rejlő szépségeket. A szüleim is ugyanígy évente kétszer jönnek, leginkább a szünetekben.

Az otthonod már Pécs?

Az otthonom igen, Pécs, az itthonom pedig Marosvásárhely. A két város egyébként nagyon hasonlít egymásra természeti adottságai, és a kulturális élet tekintetében.

Fontos számomra a gyülekezeti élet, ezen belül a női körbe szoktam járni, amikor sikerül eljutnom. Szeretném megmutatni a gyerekeimnek a közösségbe való tartozás fontosságát, erejét, ami remélhetőleg jó példát mutat számukra is a későbbiekben.

Melyik idézettel tudnád leginkább jellemezni magad?

Ákos: „Boldog, aki hazatalál” című számával, mert én úgy érzem, hogy hazataláltam.

Márfiné Angyal Edit

BEHARANGOZÓ

Kétévente rendezik meg a Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozót. Minden alkalommal más egyházkerület látja vendégül a fesztivált, idén a Déli Evangélikus Egyházkerület területén rendezik meg. Tavaly Bükön, az ország nyugati részén talákoztak az egyház fiataljai, jövőre az ország másik határához megyünk: Gyulára. A fesztivál pontos időpontja: 2020. július 15-19., érdemes előre rögzítenünk a naptárunkba.

A Szélrózsa fesztivál évtizedek óta működik, ez a találkozó lesz a 13. a fesztivál történetében. A jövő nyári Szélrózsa találkozó mottója a 2Tim 1,7 alapján: „Nem a félelem lelkét kaptuk”. A fesztivál megszervezése a Tizek feladata, amelynek jelen sorok írója is tagja. A nagy fellépőkkel már megkötöttük a szerződéseket, jelenleg az arculat kialakításán dolgozunk. Hamarosan elindul a szelrozsatalakozo.hu honlap is, melyen meg fognak jelenni a találkozó programjai. Az előző évekhez képes újdonság lesz, hogy a “zöld” gondolkodást a fesztivál számos területén próbáljuk megvalósítani, így a teremtésvédelem jövőre nem csupán egy jelszó lesz, hanem az egész fesztivál alapja. A koncertek mellett jövőre is számos beszélgetés, előadás, imaóra, és más lelki feltöltődési lehetőség várja az egyháztagokat, fiatalokat és idősebb korosztályt egyaránt.

Hajdich-Szmola Patrik

Hit által értjük meg, hogy a világot Isten szava alkotta úgy, hogy a nem láthatókból állt elő a látható. (Zsid 11, 3.) Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt, mert aki Istenhez járul, annak hinnie kell, hogy ő van, és megjutalmazza azokat, akik őt keresik. (Zsid 11, 6.)

Abrám egy éjjel álmot látott. Álmában egy hatalmas valaki állt előtte.

-Abrám! Menj el innen, mert veled terveim vannak!

-Uram, ki vagy te?

-Én leszek az Istened, ha elindulsz.

-És ha nem?

-Akkor lesz sok más istened.

-Miért induljak el? Itt van mindenem.

A feleségem, a vagyonom, a családom, birtokaim. Miért mennék el innen, Uram?

-Jó neked itt, Abrám?

-Ide születtem, Uram. El sem tudom képzelni, hogy máshol is lehet élni... De hogy jó-e? Látod, Uram, ezen még nem gondolkoztam el soha. Mit értesz az alatt, hogy jó?

-Jók-e az emberek itt?

-Olyanok itt is, mint máshol. Ha meg kell védeni azt, ami az övék, akkor ölnek, ha szeretnék a másikat, akkor is. Miért, te

jobbat tudsz, Uram? Ahol ilyenek nem történnek?

-Tudnék jobbat, de ahhoz el kell, hogy indulj.

-Hol jobbak az emberek?

-Nem jó a kérdés, Abrám, illetve nem pontos.

-Mit kell kérdeznem, hogy jó legyen?

-Nem csupán az a kérdés, hogy hol, hanem az is, hogy mikor lesznek jobbak.

-Legyen, Uram, ahogy szeretnéd. Mikor lesznek jobbak az emberek?

-Ha elindulsz.

-Attól jobbak lesznek?

-Jobbak.

-Velem is jobbak lesznek?

-Nem, Abrám, még nem azonnal lesznek jobbak. Sok-sok dolog kell hozzá. Hinned kell nekem!

-Én hiszek neked, Uram, de mégis szeretném tudni, mikor lesznek jobbak, és hogyan lesznek jobbak?

-Meg kell születnie a fiadnak. Neki is hinni kell. Aztán majd neki is születnek fiai. Legalább egyiküknek hinni kell. Majd aztán minden nemzedékben kell, hogy legyenek, akik hisznek abban, hogy jobb lesz, ha megtesznek mindent, ami az ő feladatuk.

-Bolond vagy, te, jó Uram!

-Bolond? Én?

-Te, hát. Olyan sok nemzedéken át kell vinni a hitet! Ha lesz egyáltalán olyan sok nemzedék...

-Lesz.

-Biztos vagy benne?

-Igen, Abrám, biztos vagyok benne, ha te hiszel most, akkor hinni fognak ők is.

-Hiszek, Uram, neked. Mit kell tennem?

-Indulj el!

Abrám felébred. Összepakolta mindenét, és elindult...

Janszky Kőszeghy Ildikó

Zwingli – Egy film a presbiterekkel

2019. október 10-én vetítették, egyetlen este erejéig, Stefan Haupt Zwingli című filmjét a pécsi Apolló Moziban. Amikor Ócsai Zoli elküldte a meghívót számunkra, rájöttünk, hogy pont aznapra terveztünk presbiteri ülést. Így – talán, mert mi sem szeretünk hosszan ülésezni – úgy gondoltuk, hogy akkor megbeszéljük, amit meg kell beszélnünk, és utána közösen elmegyünk moziba. A Zwingli című film, életrajzi film. Ulrich Zwingli (1484. január 1 – 1531. október 11.) pontosan 35 évesen, 1519. január 1-én érkezik meg Zürichbe, a zürichi polgárok meghívására, hogy főtemplomukban szolgáljon. Már az érkezése napján találkozik Annával, a háromgyerekes özvegyel, akitől az egyház újabb pénzt követel, hogy elhunyt férjéért misét mondjanak. Anna is, és a templomban Zwinglit hallgató gyülekezeti tagok is ámulattal hallgatják az új lelkészt, aki németül, az anyanyelvükön hirdeti. Zwingli azt hirdeti, hogy nincs tisztítótűz, hogy a halottak jól vannak, ahol vannak. Azt hirdeti, hogy az egyháznak nincs szüksége a vagyona. Hogy az egyház vagyonát eladva támogatni kell a szegényeket. Hirdeti, hogy el kell törölni a cölibátust. Amikor Zürichben kitör a pestisjárvány, Anna ápolja a beteg lelkészt annak minden tiltakozása ellenére. Felépülése közben egymásba szeretnek, összeházasodnak.

A film lehetne akár romantikus is, de nem az. Reálisan mutatja be a kort, az emberek nyomorúságát, az egyház fényűzését. Érzékelhető benne, hogy a reformátoroknak, ahogy Luthernek, úgy Zwinglinek is épp csak sikerült elkerülni a máglyát. Más városokban ugyanilyen tanokért még elítéltek embereket. Megmutatja a harcot is, amikor egy embernek saját békére törekvésével felülírja az, hogy meg kell védenie azokat az értékeket, amelyeket elért.

Mindenkinek jó szívvel ajánlom, hogy ha lesz alkalma, nézze meg a filmet.

Janszky Kőszeghy Ildikó

A Kék Elefánt Evangélikus Óvoda hírei

Az óvodában a nyári időszaktól kezdődően digitális fejlesztést valósítunk meg egyházi forrásból. Első ütemben beszereztük a szükséges korszerű eszközöket (interaktív kijelző, padlórobotok, laptopok), amelyeknek használatával a pedagógusok gazdagíthatják a tevékenységek kínálatát. A gyermekek digitális kompetenciáinak, az algoritmikus gondolkodás megalapozásának új lehetősége nyílt meg ezáltal. Három pedagógus vett részt a témával kapcsolatos képzésen.

Ebben a nevelési évben egy újabb csoportban indult el a német nemzetiségi nevelés. Mindhárom csoportunkban német anyanyelvű fiatal önkéntesek segítik a munkát a Pécs-Normandia Lions Club szervezésének köszönhetően.

Szeptemberben részt vettünk a III. Pécsi Tanulófesztiválon. 26-án óvodánkban a Polgár Judit Sakk Alapítvány programja Sakkjátszótér címmel bemutató foglalkozást tartott az érdeklődőknek Kiss-Tóth Zsuzsanna óvodavezető-helyettes vezetésével, 27-én a zöld óvodák szakmai munkaközösségének nyitott programján ugyanebben a témában tartott előadást, emellett Horváth Henriette óvodavezető a környezetvédelmi szemléletformálás lehetőségeiről, energiaközösség szervezéséről tartott prezentációt. Ehhez a háztartás-zöldítő programhoz a gyülekezet tagjai köréből is bárki csatlakozhat! További információ: <http://www.energiakozossegek.hu/hu?selcountry=8>

A népmese napján a pedagógusok örvendeztették meg a gyerekeket A kőleves című népmese előadásával.

Október 4-én az Állatok Világnapján helyben, óvodánkban volt lehetőségük különböző állatokkal ismerkedni a gyerekeknek.

Október 7-11 között az Egészség hét keretében a csoportok az egészséges életmóddal ismerkedtek a csoportok. A szülőket is megvendégtették egészséges falatokkal a projekthez végén.

Október 14-én, kis focistáinkkal a Bozsik program városi szintű őszi fesztiválján rúgtuk a bőrt a PMFC pályán. Idén már 20 gyermek két korcsoportban vesz részt a programban.

Mindhárom csoport ellátogatott templomunkba, ahol Patrik bácsi tartott nekik áhítatot. Fontosnak tartjuk, hogy minden kisgyermek eljusson a gyülekezet otthonába.

Az őszi terményáldás és vásár alkalmára kiállítással készültünk a gyerekek alkotásaiból, saját terményünket, és néhány szülő által felajánlott portékát kínáltunk. Több velünk kapcsolatban álló család vett részt ezen az ünnepen, akik rendszeres látogatói a családi istentiszteleteknek. Hálás szívvel köszönjük a bevételből nekünk juttatott adományt!

*Horváth Henriette
óvodavezető*

Őszi hálaadás

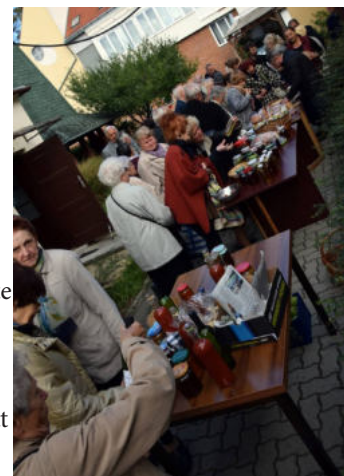
Csípős reggelre virradtunk vasárnap, az őszi hálaadás napján, október 6-án. Amint megjelentek az első napsugarak, megérkeztek az első emberek is, akik az istentiszteletre gyülekeztek.

A Teremtés Hetét mindig október első hetén ünnepeljük, ennek záróakkordja a terményáldás istentisztelet, amikor is az oltárt terményekkel, színpompás zöldségekkel, gyümölcsökkel díszítjük, ezzel is kifejezve hálánkat Istennek az idei termésért. Ócsai Zoltán hirdette Isten ígését, majd pedig az istentisztelet után Hajdúch-Szmola Patrik áldotta meg az udvaron szépen asztalokra rendezett terményeket. Ezzel kezdetét vette a jótékonyasági vásár, mindenféle háztáji finomságokat lehetett adni-venni, cserélni, a befolyt összeg pedig a Baldauf Gusztáv Evangélikus Szeretetotthon és a Kék Elefánt Evangélikus Óvoda javára gyűlt össze. A két intézmény az idős gondozottak és az óvodások alkotásaival is képviseltette magát, kézműves termékeiket kiállították, és némelyiket meg is lehetett vásárolni. A vásár egész délelőtt folytatódott, de közben elkezdődött a családi istentisztelet is, amelyen a magától növekedő vetés témáját dolgozták fel a gyerekek és felnőttek közösen, játékkal, gitáros énekekkel. A szokottnál azonban rövidebb idő jutott erre az alkalomra, hiszen a templomban már beénekelt a kórus, akik alapításuk 40 éves évfordulóját ünneplik idén. Koncertjükre rekordszámú érdeklődő volt kíváncsi, sokaknak csak állóhely jutott, nem csoda, hiszen rendkívül színvonalas műsort adtak elő Lovászné Balázs Magdolna karnagy vezetésével. Együtt énekeltek egykori és mai kórustagok, vendégszolgálók egyaránt.

A koncert után egy közös ebéddel zárult a gyülekezeti nap, amelyen gyerekek, felnőttek és idősek is együtt adhattak hálát Istennek ajándékaiért, és együtt tapasztalhatták meg a közösség megtartó erejét.

Ezúton is szeretnénk megköszönni mindenkinek a segítséget, aki valamilyen formában - a szervezésben, lebonyolításban, főzésben, bármilyen szolgálatban - segített, hogy ez a nap megvalósulhasson.

Kovács Barbara

TEXTIL ÚJRAHASZNOSÍTÓ WORKSHOP!

Bujkál a fiók mélyén egy régi függöny, és nem tudod mit csinálj vele? A szekrényből esnek ki a régi, kinyúlt pólóid? Hozd el őket és újrahasznosítsuk! - Ezzel a szöveggel hirdettük meg azt a rendhagyó alkalmat, amely most szeptemberben volt gyülekezetünkben először, de nem utoljára.

Textil újrahasznosító workshop vagyis foglalkozás néven futott ez az összejövetel, amelyet azért szerveztünk meg, mert fontosnak tartjuk, hogy gyülekezetünkben egyéni és közösségi szinten is megtegyük a környezetünkért azokat az apró lépéseket, amelyekkel egy élhető bolygót hagyunk hátra az utánunk következőknek. Ráadásul az alkalom időpontja épp a Teremtés Hétere esett, amikor minden évben Isten csodálatos munkájáért adunk hálát, és egyben a ránk bízott Földért való felelősségünket is tudatosítjuk. Ennek keretében ezen a péntek esti foglalkozáson a pazarlás csökkentéséért próbáltunk tenni a magunk szintjén. Mivel világviszonylatban a textilipar a második legtöbb széndioxid kibocsátással járó és legtöbb hulladékot termelő iparág, ezért kézenfekvőnek tűnt ezen a területen elkezdenni a változtatást. Megunt, kinőtt, elhasználódott ruháinkból, függönyeinkből egy kis kezűgyességgel szőnyeget, táskát, kaspót készíthetünk. Ezen az alkalmon mi is ezzel próbálkoztunk, használt függönyből bevásároló táskát varrtunk, hogy mindig legyen a táskánkban egy, és ne kelljen automatikusan a műanyag zacskót letépni. Kinyúlt pólóinkból pedig megtanultunk

fonalat készíteni, abból pedig horgolással mindenki megvalósíthatta a saját elképzeléseit. Kézimunkázás közben pedig jót beszélgettünk, megosztottuk ötleteinket és tapasztalatainkat, hogy hogyan törekszünk az újrahasznosításra és a környezetvédelemre a mindennapokban. Többek részéről megfogalmazódott az igény, hogy máskor is szervezzünk hasonló alkalmat, legközelebb valószínűleg karácsony előtt találkozunk, hogy az ünnepre készítsünk mindenféle szépséget.

Kovács Barbara

Az ígéret földje Jézussal - Pécs Gyülekezeti napközis tábor 2019.06.24-28.

Nyár elején gyülekezetünkben hagyományosan minden évben napközis gyerektábort szervezünk. A hirdetésekéből ismerhetjük, hogy számos gyermek, és felnőtt segítő részvételével, sok munkával, és rengeteg adomány segítségével zajlanak ezek a táborok. Szeretném, ha egy kicsit megismerhetnék, hogy valójában hogyan is teltek ezek a tábori napok.

Ahogy minden évben, idei táborunknak is volt egy központi témája: „Az ígéret földje Jézussal”.

Reggelente a gyülekezés és a - szorgos asszonykezek által készített - reggeli után, lelkészeink vezetésével, templomi zenés-éneklős áhitattal indult a nap, aztán az aznapi igékről hallhattunk felvezetőt, interaktív „tanítást”. A gyerekek valamilyen módon mindig közreműködtek a történetek felidőzésében, vagy valamilyen közös játék segítségével élhették át a szereplők helyzetét. Jézussal találkoztunk Kapernaumban, ahol gyógyított; jártunk vele a Galileai-tenger hullámain; Betániában Lázár sírjánál, és láttuk őt az Olajfák hegyén imádkozni, majd később a mennybemenetelekor.

A délelőttök második felében öt korosztályos kiscsoportban foglalkoztunk gyerekekkel. Elhatároztuk, hogy idén makettekben felépítjük Pécs városát, a mi „ígéret földünket”. Minden csoport feladatuk kapott egy városrészt, amit első délelőtti rövid sétával fel is kerestek, és a többi napon kartonból, gyurmából és számtalan kellékből el is készítették a terepasztalokon. A gyerekek, ifis és felnőtt segítőikkel együtt, napról-napra tökéletesítették a közös alkotást, újabb ötleteket hoztak, és építettek be a műbe. Pénteken már megsodálhattuk a kész, felépült várost.

A hét közepén, szerdán a reggeli áhitat után a fizikai kihívások napja következett. Horgas Péter személyében egy „igazi” ninját (parkour sportoló és személyi edző) köszönthettünk a táborban. Az általa kiépített ninja pályákon kicsik és nagyok is próbára teheték ügyességüket, állóképességüket, és fáradhatatlanul gyakoroltak is. Egy hatalmas levegővel töltött ugráló-szönyegen szaltózni tanultak, sőt egy ugrálóvár is üzemben volt aznap. A nyári meleg sem tartotta vissza a lelkes sportolókat, ebben segített, hogy a vízciszszda és más vizes-pancsolós játékok is előkerültek.

Az ebédet minden nap a közeli Posta Étteremből hoztuk át ifis segítőinkkel, és az udvaron felállított nagy rendezvénysátor alatt fogyasztottuk el. Délután a kicsik egy külön szobában matracokon mesét hallgatva lepihenhettek. A többieknek

felügyelet mellett szabad játékokra és sportolásra nyílt lehetőségük. Egész héten zajlottak a foci-, csocsó- és pingpongbajnokság fordulói.

Mindezek mellett még változatos kézműves foglalkozásokra is hívtuk a táborozókat. Lehetett batikolni, nemezelní, papírvirágokat készíteni, gyurmázni, gyöngyözni... Délután sem maradtunk éhesen. Konyhai segítőink az ebéd utáni mosogatást követően szinte azonnal hozzáálltak az uzsonna készítéséhez. Sok gyümölcsöt és házi süteményt is kaptunk adományként.

Pénteken kisebb kirándulást tettünk Pécsen. Templomunktól indulva, a Mecsekoldal kanyargós utcáin felkapaszkodva, nem egészen egy óra alatt a Niké szobor tövében egy szép parkban pihentünk le. Innen gyönyörű kilátás nyílik a városra. Boldogan fedeztük fel a hét közben megalkotott épületeket, városrészeket. Néhány csapatjáték és csoportkép készítés után már indultunk

is vissza a Dischka utcába. Délben a konyhai segítőkhöz néhány szülő is csatlakozott a hagyományos táborzáró grill-ebéd elkészítésében. Meglepetésként kicsik és nagyok is jégkrémet kaphattak desszertnek.

Fáradtan és boldogan búcsúztunk egymástól, abban a reményben, hogy nemcsak egy év múlva, hanem már sokkal

hamarabb találkozhatunk. És valóban, örömmel köszönthetjük az ismerős táborozós arcokat a családi istentiszteleteken és más gyülekezeti alkalmakon.

A gyerektábor hagyománya több, mint másfél évtizedes gyülekezetünkben (2002-óta), és komoly közösségépítő szerepe van. Nem csak „külsős” családokat hívogathatunk, és mutathatunk nekik egy vonzó, élhető közösséget, de ez a közös munka megmozgatja a középiskolás korosztálytól a nagyszülőikig a teljes gyülekezetet.

Táborunk megvalósításához anyagi támogatást kaptunk a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Bizottságától, a Luther Rózsa Alapítványtól, az Útközben Egyesülettől és gyülekezeti tagjainktól. Ezúton is köszönjük a sok-sok áldozatos munkát, adományt!

Ez a tábor is különleges lehetőség volt a találkozásokra, kapcsolatok elmélyítésére. Valóban érezhettük és megélhettük Istenünk áldó közelségét.

Résztevő gyerekek száma: 62 fő

Vezetők/segítők száma: 37 fő (14 ifis + 23 felnőtt)

Müllerné Victor Andrea

ESEMÉNYNAPTÁR

Október

31. csütörtök 16:30 - Reformációi istentisztelet Komló, Baptista templom

18:00 - Reformációi istentisztelet Pécs, Evangélikus templom

November

2. szombat 15.00 - Temetői séta

3. vasárnap 10.30 - Családi istentisztelet

18.00 - Emlékező gyászistentisztelet

5. kedd 18.00 - Kis esti teológia - teológiai ismeretterjesztő sorozat

30. szombat 14.00 - családi délután, adventi koszorúkészítés, betlehemi házikó építése

December

1. vasárnap - A Luther Rózsa Alapítvány forróital kínáló jótékonyági alkalma a 9-es istentisztelet után

10.30 - Családi istentisztelet

18.00 - Adventi gyertyagyújtó istentisztelet

3. kedd 18.00 - Kis esti teológia - teológiai ismeretterjesztő sorozat

15. vasárnap - A Luther Rózsa Alapítvány forróital kínáló jótékonyági alkalma a 9-es istentisztelet után

22. vasárnap 18.00 - Gyerekkarácsony és mindenki karácsonya

LRA hírei

Idén decemberben is forró ital kínálattal várjuk a gyülekezeti tagokat advent első és harmadik vasárnapján a 9 órás istentisztelet után.

Az ősszel Kránitz József lemondott az LRA-ban betöltött tisztségéről. A hálaadás napi istentisztelet után búcsúztak el tőle az alapítvány munkatársai megköszönve a sok éves munkát, személyes segítségüket.

Lénárt Péter így búcsúzott tőle:

“Jóska 2008-tól volt a kuratórium titkára. Az egyházmegye pénzügyi bizottsági munkája mellett látta el nyugdíjasként a titkári feladatokat. Az adventi forral boros-teás adománygyűjtés fő motorja volt feleségével, nélkülözhetetlen társával Marikával. Az alapítvány által támogatott rossz anyagi körülmények között élő gyülekezeti tagok részére az adományokat minden esetben ő szerezte be és ezt a jövőben is vállalja.”

Adományait Luther Rózsa Alapítvány részére
K&H Bank Zrt. 10200012-24074393-00000000
számlaszámra várjuk.

Új gyülekezeti honlap

Több hónapnyi előkészítő munka után megújult gyülekezetünk honlapja. Az új weboldal ötlete már korábban felmerült, a presbitérium döntése nyomán nyár elején indulhatott el a tervezés fázisa. Több honlapkészítőtől kértünk tervet, végül Orning Anikó elképzelését tartottuk a legmegfelelőbbnek, így ő kezdte el a munkát. Szeptemberben a presbitérium véleményeinek felhasználásával az utolsó simításokat is elvégeztük, így október elején elindulhatott az új felület.

A honlap címe is megváltozott, ezentúl a

pecsievangelikus.hu

címen érhető el gyülekezetünk weboldala. Ugyanakkor, ha valaki a régi címet üti be a böngészőjébe (pecs.lutheran.hu), akkor is az új oldalra jut. A honlapon megtalálható az új hivatalos e-mail címünk is: hivatal@pecsievangelikus.hu Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani Sántha Tamásnak, aki az előző honlapot tervezte, készítette, és hosszú éveken át gondozta, fejlesztette. Sok ember számára ez volt az első találkozási felület közösségünkkel, és mindig büszkék lehettünk (és lehetünk) arra, hogy honlapunk szépen tükrözi a gyülekezeti élet sokféleségét.

Az *Útközben Egyesület* köszöni, és továbbra is várja az 1%-os felajánlásokat, valamint köszönettel fogadja az adományokat is.

Miért fontos az 1%-os felajánlás?

A sikeres pályázatok, és a gyülekezet tagjainak áldozatos munkája mellett az Egyesület közhasznú civil szervezetként a 2018. évtől jogosult a befizetett adó 1%-ának gyűjtésére céljai megvalósítása érdekében. Minden befizetett adóforint e szerény, de mégis nagyon fontos része közvetlenül szolgálja a gyülekezet működését, gyarapítását, építését, legyen szó a gyülekezeti alkalmakról, az ezeknek teret adó helyszínek fenntartásáról, az óvoda tevékenységének segítéséről vagy a hétköznapi működésről. 2018-ban így módon közel 60.000 ft-ot tudtunk a gyülekezet és az óvoda szolgálatába állítani. A Felüljáró nyomtatási költségeit az Egyesület biztosította.

Adószám: 18596863-1-02

Lelkészek elérhetősége:

Ócsai Zoltán 20/824-62-50

ocsaizo@gmail.com

Hajdúch-Szmola Patrik 20/620-28-20

hajduchpatrik@gmail.com

Kovács Barbara 20/218-65-04

kovacs.barbara.luca@gmail.com

Iroda:

Németh Réka 20/824-52-74

Hivatali órák minden hétköznap 14.00-17.00

Gyülekezetünk számlaszáma:

Szigetvári Takarékszövetkezet

50800111-11188568-00000000

40 ÉVES GYÜLEKEZETÜNK KÓRUSA

40 év... mi az a 40 év? Az örökkévalóság szempontjából semmi. Egy emberéletet alapul véve hosszú, jelentőségteljes idő. Nézem a színes fényképet, amit kaptam, hogy teljesebb legyen a mondanivaló, amit megosztanék veletek. Szelíd, kedves arcokat látok... félénk, tartózkodó tekinteteket is, na meg határozott, erőteljes személyiségek arcát. Jópárat nem ismertem személyesen, volt, akit csak futólag, és vannak a képen szép számmal olyanok is, akiket igen. Többen közülük már nincsenek velünk... voltak, akik tragikus körülmények között, váratlanul mentek el. Voltak, akik elkerültek Pécsről. Voltak, akik azt mondták, ők már öregek ahhoz, hogy énekeljenek a kórusban – ezen mindig jót nevettem magamban... arra gondoltam, vajon Isten mondana-e ilyet bármelyikünknek is: te, kedves szolgám, úgy gondolom, már túl öreg vagy ahhoz, hogy Nekem énekelj!

Ahogy nézem a fényképet, helyszínek, helyzetek jelennek meg előttem, ahol együtt voltam, együtt énekeltem velük. Nézem az arcukat, figyelem, ahogy beszélnek, nevetnek, magyaráznak, hallom a hangjukat, hogy magas vagy mély, meleg vagy gondterhelt... nézem a képen, és aztán látom őket magam előtt, olyannak, amilyenek most, a jelenben, amikor együtt éneklünk, vagy ahogyan a gyülekezetben látom őket, ha találkozunk. Látom Magdolnát is, a kórusvezetőnket, ahogyan a képen mosolyog. Külsőre szinte semmit nem változott, talán csak a haja lett kissé rövidebb...

Úgy gondolom, Isten nagyon szereti, ha énekelnek neki. Akár olyanokról legyen szó, akik könnyűzenével adnak hálát Neki, akár olyanokról, akik a klasszikus zene szépséges műveivel köszönik meg az Ő szeretetét.

Éz a 40 év, ami a kórusunk mögött áll, emberi élethosszban mérve igen jelentős. Hosszú idő, amely alatt felnőttünk, megházasodtunk, megözvegyültünk, vagy egyszerűen csak elmúlt felettünk az idő. Mégis itt vagyunk, mert összetart minket ez a közösség, összetart a Teremtő Isten szeretete. Gyönyörködök az énekünkben már 40 éve – és még sosem mondta azt, hogy most már elég! Hagyjátok abba! Nem un meg bennünket. Nem korhol, hogy ejnye, nem énekeltek elég szépen és tökéletesen! Nem figyeltetek eléggé Rám, hanem inkább a saját bajaitokra! Úgy szeret bennünket, ahogy vagyunk, ahogyan elé jövünk – ahogyan elé tudunk jönni... nem ítélkezik soha. Inkább szeret minket.

Most vegyünk sorra néhány fontos tudnivalót a Pécsi evangélikus kórusról: Az énekkart 1979-ben Balikó Zoltán lelkész kérésére Szabóné Mátrai Marianna, a gyülekezet akkori segédlelkésze szervezte meg. 1981 őszén új karnagy, Balázs Magdolna vette át a kórus vezetését. 1987-93-ig, amíg ő külföldön tartózkodott, Györffy István zenetanár, zeneszerző vállalta a karnagyi feladatokat. 1993-tól kezdve ismét Lovász Péterné Balázs Magdolna, a Pécsi Apáczai Nevelési Központ Művészeti Iskolájának zenetanára vezeti a kórust igényesen, elkötelezetten. Fő feladatunk az istentiszteleteken, keresztelőkön, esküvőkön, temetéseken való szolgálat. Ezen túl évenként 1-2 alkalommal egyházzenei koncertet adunk, elsősorban barokk protestáns zeneszerzők műveiből. Főleg a capella vagy orgonakíséretes művekkel szolgálunk, alkalmanként egy-egy oratórius mű is sorra kerül, kamarazenekari kísérettel. Kortárs szerzőktől is

szívesen éneklünk: Szokolay Sándor, Tillai Aurél, Györffy István kórusműveit.

Szeretnék felidézni néhány fontos állomást kórusunk életéből (az adatokat idősebb Müller Györgytől, kedves kórustársamtól kaptam). 1979-ben finn vendégkórust fogadtunk Lahtiből. 1981-ben Gyöngön szolgáltunk. 1982-ben paksi szolgálatunk volt, 1982 augusztusában Lahtiban adtunk koncertet, majd Helsinkibe látogattunk és énekelünk a Sziklatemplomban. 1983-ban a Budapesti Sportcsarnokban énekelünk a Lutheránus Világszövetség gyűlésén. 1986-ban Nürnbergbe, Erlangenbe kaptunk meghívást. Ugyanebben az évben a nürnbergiek is jártak Pécsen. 1994-ben a Baldauf otthont látogattuk meg, 1995 decemberében ismét Nürnbergbe utaztunk. 1996-ban Fellbach-Oeffingenben szolgáltunk. 1997-ben Szederkényben és Pogányban láttak minket vendégül. Még ebben az évben énekelünk itthon, a Csontváry múzeumban. A Fellbach-i kórus is ekkor járt Pécsen, a koncert végén közösen énekelünk. 1999-ben a 20 éves jubileumunkat ünnepeltük hangversennyel a Dischka Győző utcában. 2000. október 12-én az Új Dunántúli Naplóban kórusunk CD-lemezének megjelenése alkalmából Tillai Aurél írt méltató cikket.

2009-ben, az énekkar megalakulásának 30. évfordulójára rendezett ünnepi koncerten fájó szívvel búcsúztunk kórustársunktól, Fejér Gábertől. 2010-ben a Pécs Európa Kulturális Fővárosa program keretében közös koncerten szerepeltünk a Kaláka Együttessel a Pécsi Nemzeti Színházban. 2014-ben kórustalálkozót szerveztünk a kórus 35 éves jubileuma alkalmából. 2015-ben az Európa Cantat keretében énekelünk és vendégeket is fogadtunk. Ugyanebben az évben Visegrádon jártunk: Kispéter László kórustagunk esküvőjén szolgáltunk.

2016-ban Békéscsabán énekelünk eredményesen: elnyertük a reformáció 500 éves évfordulója alkalmából megrendezett Országos Evangélikus Kórustalálkozón való részvétel lehetőségét Szarvason. 2017 novemberében felléptünk a Pécsi Kodály Központban megrendezésre került „Reformáció 500” c. koncerten. Együtt énekelhettünk a Tillai Aurél által vezetett Pécsi Kamarakórusral, a pécsi református és baptista gyülekezetek énekkaraival, valamint a Pannon Filharmonikusokkal. Az esten elhangzott többek között Mendelssohn 42. zsoltárának I. tétéle, karnagyunk, Lovászné Balázs Magdolna vezényletével. A 2018-19-es években szolgáltunk lelkézszenetelésen és lelkésziktatáson, rádiós istentiszteleten, valamint a gyülekezettel együtt könyvbemutatóval emlékeztünk korábbi lelkészeink, Balikó Zoltán 100 éves születésnapjára. 2018 pünkösdjén hangversenyt adtunk gyülekezetünk megalakulásának 150 éves évfordulója alkalmából.

Az eltelt 40 év alatt énekelünk még nagyon sok helyen, pl. Bautzenben, a wittenbergi vártemplomban, Lipcsében: Bach sírja előtt a Tamás templomban, Dunaszerdahelyen, Szabadkán, Dombóváron, Kaposváron, Kölesden, Bonyhádon, Egyházaskozáron, Izményben, Kozármislenyben, Alsóságban.

40 év elszállt, és mi itt vagyunk. Valaki megtartott bennünket.

Schweitzer Rita

